Key words: *Cashless transactions, agricultural sector, green finance, outsourcing, sustainable development, innovative technologies, financial efficiency, environmental responsibility.*

Науковий керівник:
Потриваєва Н.В.,
д-р екон. наук, професорка, професорка
кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет

УДК 657:631

КОМПЛАЄНС-КОНТРОЛЬ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОБЛІКОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Ден Юлія Олександрівна
здобувачка вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування
Миколаївський національний університет
м. Миколаїв, Україна

Анотація*: у роботі визначено роль системи комплаєнс-контролю у забезпеченні якості облікової інформації. Обґрунтовано методичні засади та рекомендації щодо формування та впровадження комплаєнс-контролю з метою забезпечення якості облікової інформації.*

Ключові слова: *комплаєнс, контроль, облікова інформація, якість інформації, комплаєнс-ризики.*

Діюча система бухгалтерського обліку та звітності має відповідати потребам користувачів та забезпечувати їх своєчасною, релевантною, повною та достовірною інформацією. На основі даних бухгалтерського обліку та показників фінансової звітності приймаються важливі управлінські рішення, позитивні інвестиційні рішення, а також рішення щодо надання кредитних ресурсів фінансовими установами. Недостовірна інформація про фінансовий стан та результати діяльності суб'єкта господарювання може негативно вплинути його на подальший розвиток, викликати недовіру довіру з боку інвесторів, а також спричинити санкції з боку контролюючих органів.

Проте іноді дуже важко виявити та попередити маніпуляції, помилки та фальсифікації у формах фінансової звітності підприємства, оскільки деякі дії щодо заповнення показників бухгалтерської (фінансової) звітності можуть виглядати як звичайні господарські операції. Тому важливим є вирішення питання щодо забезпечення якості облікової інформації за допомогою системи відповідних інструментів, серед яких можна виділити комплаєнс-контроль.

Комплаєнс як ефективний інструмент мінімізації різного роду ризиків активно використовується у багатьох сферах діяльності. Проте у нашій державі комплаєнс-контроль популярний переважно в банківському секторі, але його впровадження буде доцільним в усіх секторах економіки. Українські компанії

поступово усвідомлюють важливість застосування комплаєнс-контролю, орієнтуючись на досвід європейських країн [1].

Завдяки впровадженню системи комплаєнс-контролю на підприємстві зменшується кількість маніпуляцій, які сприяють формуванню недостовірних показників фінансової звітності, і відповідно на підприємстві формується якісна облікова інформація. Дана система дозволяє виявити бухгалтерські та податкові ризики на ранніх стадіях, у результаті чого управлінський персонал матиме можливість швидко реагувати та усунути їх наслідки.

Для ефективності системи комплаєнс-контролю на підприємстві, вона повинна детально регламентувати такі головні питання: визначення відповідальних осіб за функціонування комлаєнс-системи, ефективне управління виявленими ризиками та впровадження заходів у разі порушень, визначення шляхів їх реалізації [2].

Функціонування даної системи має гуртуватись на таких принципах:

- дотримання вимог законодавства та внутрішніх документів щодо облікового забезпечення та складання фінансової звітності;
- розробка та затвердження плану заходів, спрямованих на зниження або виключення бухгалтерських, правових, податкових та інших ризиків та їх фактична реалізація;
- зростання інвестиційної привабливості підприємства, виключення можливості виникнення несприятливих наслідків ведення спільної діяльності;
- створення, підтримання та вдосконалення системи внутрішнього контролю в управлінні бізнес-процесами з високою часткою можливих бухгалтерських ризиків.

Важливими напрямками комплаєнс-контролю на підприємстві є:

1) пошук, виявлення, оцінка та аналіз ризиків у системі бухгалтерського обліку, які виникають у результаті недотримання встановлених правил, стандартів і процедур щодо організації та ведення бухгалтерського обліку;

2) підготовка рекомендацій щодо усунення та мінімізації ризиків у системі бухгалтерського обліку;

3) здійснення подальшого контролю за зменшенням ризиків у системі бухгалтерського обліку [3].

Ефективність комплаєнс-контролю залежить від правильно організованої та чітко регламентованої роботи з комплаєнс-ризиками. Для ідентифікації й оцінки ризиків необхідно складати такі спеціальні документи, як картка ризику, таблиця ранжування оцінки ризиків, матриця ризиків.

З метою виявлення та попередження фальсифікацій у бухгалтерському обліку найбільш значущими є процедури комплаєнс-контролю, що дозволяють попередити та своєчасно усунути помилки та порушення на кожному етапі облікового процесу. До таких контрольних процедур належить:

- попередня оцінка надійності системи бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю, а також аналіз ризиків щодо спотворення показників фінансової звітності;
- підтвердження попередньої оцінки надійності систем бухгалтерського обліку та внутрішнього контролю;

- збільшення обсягу вибірки під час здійснення комплаєнс-тестування;

- внесення зміни у терміни здійснення процедур, передбачених системою комплаєнсу;

- залучення інших спеціалістів або експертів (консультації юристів, аудиторів, форензік-спеціалістів) [3].

Таким чином, комплаєнс-контроль виступає основним інструментом забезпечення якості облікової інформації. Він гарантує задоволення інформаційних потреб користувачів як фінансової, так і нефінансової інформації, а також є основою для формування конкурентоспроможності підприємств.

Тому послідовне впровадження методичних принципів та рекомендацій щодо формування та впровадження комплаєнс-контролю не лише забезпечить якість облікової інформації, а й гарантує чистоту бізнесу та високий рівень корпоративної культури.

Список використаних джерел:

1. Москаленко Н.В. Теоретичні аспекти запровадження комплаєнс-контролю в Україні. *Економічний вісник. Серія: фінанси, облік, оподаткування*. 2018. Вип. 2. С. 106–112.

2. Dubinina M., Ksonzhyk I., Syrtseva S., Cheban Y., Luhova O., Pisochenko T. (2021). Implementation of the compliance system in the activities of agricultural enterprises in Ukraine: prerequisites and main aspects. Research for Rural Development, 36, pp. 187-193.

3. Syrtseva, S., & Cheban, Y. (2021). Accounting compliance: an institutional approach to ensure the quality of accounting information of the enterprise. *Baltic Journal of Economic Studies*, 7(2), 210-218. https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-2-210-218.

Abstract: *the work defines the role of the compliance control system in ensuring the quality of accounting information. Methodological principles and recommendations for the formation and implementation of compliance control in order to ensure the quality of accounting information are substantiated***.**

Key words: *compliance, control, accounting information, information quality, compliance risks*.

Науковий керівник:
Сирцева С.В.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку і оподаткування
Миколаївський національний аграрний університет